

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
Wydział Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu
Dyscyplina artystyczna: Kompozycja i Teoria Muzyki
Imię i nazwisko: mgr Grzegorz Marszałek

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Muzyka na smyczki, fortepian perkusję i sopran / MSFPS /

Celem i treścią niniejszego opisu jest przybliżenie problematyki środków stylistycznych, na których opiera się *Muzyka na smyczki, fortepian perkusję i sopran / MSFPS /*. Forma ta jest przykładem muzyki absolutnej. Składa się z siedmiu kilkuminutowych części, skontrastowanych pod względem charakteru, ekspresji, a także biorąc pod uwagę wszystkie elementy organizacji materiału.

W fundamencie, na którym zbudowana jest całość, zawarte są dwie naczelne cechy: stylistyka muzyki popularnej oraz twórcze rozwiązania kolorystyczne. W ramach ich zastosowania, oprócz innych środków, należy wymienić nowe traktowanie fortepianu, który oprócz preparacji został poddany podbarwieniu, kolejno przez trzy instrumenty i sopran. Partie te są identyczne z głosem fortepianu i zawierają określenia: *tingendo il pianoforte* (podbarwiając fortepian), co oznacza, żeby grać nieznacznie ciszej niż fortepian i w taki sposób, aby wzbogacić jego barwę. W drugiej części fortepian podbarwiany jest czelesta, w trzeciej – marimbą, w piątej wibrafonem, a w szóstej – sopranem.

Z kolorystyką, a także niesłychanie ważnym czynnikiem rytmicznym łączy się m. in. zastosowanie dość dużej obsady perkusyjnej i waga jej roli w konstrukcji *MSFPS*. Warto zaznaczyć, że tradycyjne instrumenty wykorzystano w niestandardowy sposób, dzięki czemu zostały osiągnięte nowe barwy. Ponadto w aparacie wykonawczym umieszczono również nowo powstałe instrumenty perkusyjne, które zostały wynalezione, zaprojektowane i zbudowane przez kompozytora.

Wśród elementów zaczerpniętych z muzyki popularnej podkreślić należy nadrzędną rolę rytmiki. Jej najważniejsze narzędzia to tzw. groove, pętle rytmiczne, ostinato, a także rytm monochroniczny, który najczęściej bywa realizowany przez cały aparat wykonawczy lub jego większość w połączeniu z jednością dynamiczną i artykulacyjną. Na szczególną uwagę zasługują prezentujące go dłuższe, kilkudziesięciosekundowe odcinki o niezmiennej fakturze.

Z czynnikiem rytmu bezpośrednio związane jest tempo, które w 3/4 przebiegu muzycznego formy tworzą odcinki umiarkowane lub szybkie, oparte na motoryce. Są one niezmiennie agogicznie i metrycznie, a ich realizacja odbywa się z zastosowaniem kliku. Na zasadzie kontrastu, pomiędzy nimi umieszczone są fragmenty wolne, w których muzyka dąży do statyki, tempo i metrum są zmienne, a faktura niezwykle oszczędna. Ich rola jest kluczowa w toku narracji muzycznej.

W zakresie wpływu muzyki popularnej znajduje się również struktura harmoniczna *MSFPS*, która opiera się na tonalności oraz zawartemu w niej brzmieniu klasycznego trójdźwięku durowego lub molowego składającego się z prymy, tercji i kwinty. Łączy się to z bardzo ważnymi założeniami stylistycznymi, którymi są: swoista prostota przekazu muzycznego, szczerść wypowiedzi artystycznej, możliwość zapamiętania motywów melodycznych oraz pewna wyrazistość lub dążenie do niej.

Partytura formy została wzbogacona o suplement w postaci audio-legendy, foto-legendy oraz dokładnego opisu. Materiały te składają się na instrukcję techniki wykonawczej dotyczącą wybranych instrumentów perkusyjnych i preparacji fortepianu. Są umieszczone na stronie internetowej: <http://grzegorzmarszalek.com/instrumenty/>.

Katowice, 30.10.2018

Grzegorz Marszałek

